

**Tomelilla
kommun**
Revisorerna

Bilaga 1

Revisorernas redogörelse för år 2019

Revisorerna granskar *ärligen*, i den omfattning som följer av god revisionssed, *all verksamhet* som bedrivs inom kommunstyrelsen och nämnderna. Genom lekmannarevisorerna granskar revisorerna även den verksamhet som bedrivs i de kommunala företagen.

Vi har bedömt om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som sker inom nämnderna är tillräcklig.

Vi har granskat styrelsens och nämndernas verksamhet i den omfattning som vi anser vara motiverat med hänsyn till väsentlighet och risk. Planeringen av granskningsinsatser har dokumenterats i en revisionsplan. Vid planeringen har vi utgått från en analys av väsentlighet och risk.

Målet för granskningen är revisorernas uttalande i frågan om ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöter i dessa. Revisorernas uppgift är att bedöma om styrelsens och nämndernas ansvarsutövande är tillfredsställande. Med ansvarsutövande menar vi styrelsens och nämndernas aktiva åtgärder för att styra, följa upp och kontrollera verksamheten.

Den kommunala verksamheten har på sedvanligt sätt granskats vilket dokumenterats i särskilda rapporter (se nedan).

Vi har utfört vår granskning enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, fastställt revisionsreglemente samt de lagar och förordningar som berör revisionens verksamhet.

Grundläggande granskning

Ansvarsutövandet definieras som granskningsobjektens aktiva åtgärder för att styra, följa upp och kontrollera verksamheten. Tomelilla kommuns revisorer ska enligt kommunallagen och god revisionssed granska all verksamhet ärligen. Revisorerna har under året tillkallat sig representanter för valda verksamheter. De har fått svara på frågor gällande bland annat verksamheten och dess ekonomi, organisation och interna kontroll under 2019 samt de viktigaste utmaningarna för kommande år.

Bakgrunden till att revisorerna begär svar på dessa frågor är att revisorerna varje år i revisionsberättelsen ska uttala sig i ansvarsfrågan, d.v.s. om styrelsen, nämnderna, beredningarna och de enskilda ledamöterna ska beviljas ansvarsfrihet, alternativt om det finns något att anmärka på när det gäller det politiska utövandet.

**Tomelilla
kommun**
Revisorerna

Utöver dessa möten granskar revisorerna löpande nämndernas protokoll, deltar vid kommunfullmäktiges möten samt håller sig informerade om aktuella händelser i kommunen. Revisorerna har en sekreterare som skriver protokoll vid varje sammanträde. Dessutom skrivs minnesanteckningar vid sammanträden och vid möten inom ramen för grundläggande granskning. Detta material tillsammans med djupgranskningar ligger sedermera till grund för ansvarsprovning under ingående år (2019) och revisorernas risk- och väsentlighetsbedömning och revisionsplanen för 2020.

Årsredovisningen för år 2019

Syftet med granskning av årsredovisningen är att ge revisorerna ett underlag inför deras uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift är syftet med granskningen av årsredovisning att bedöma om den är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning och i enlighet med god redovisningssed. Efter granskning av räkenskaperna och årsredovisningen för 2019 är det revisorernas bedömning att räkenskaperna är rättvisande samt att bokföringen och årsredovisningen, inklusive den sammanställda redovisningen, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

Årets resultat uppgår till 12,1 mnkr, vilket avviker positivt mot föregående år med 5,0 mnkr. 2019 års resultat avviker positivt mot budget med 4,5 mnkr. I förhållande till prognos i delårsrapport för tertial 2 avviker resultatet negativt med 2,9 mnkr. Under året har kommunen intäktsfört 10,2 mnkr avseende orealiserade marknadsvärde. Ökningen av verksamhetens nettokostnader uppgår för 2019 till 2,7% (6,7%). Skatteintäkter, bidrag och utjämning har ökat under 2019 med 2,7% (5,4%). Familjenämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på 11,8 mnkr. Finansiering redovisar en positiv budgetavvikelse på 11,5 mnkr.

Efter granskning av årsredovisningen bedömer vi att samtliga tre finansiella mål har uppnåtts.

Uppföljningen av verksamhetsmålen indikerar att ca 92 % av målen är helt eller delvis uppfyllda. 6 % av verksamhetsmålen har ej uppnåtts. Övriga har inte varit möjliga/aktuella att följa upp.

Delårsrapporten januari – augusti 2019

Syftet med granskningen av delårsrapporten är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Det fanns inga indikationer på att måluppfyllelsen väsentligt skulle komma att avvika från det som kommunstyrelsen beskriver i sin förvaltningsberättelse. Det prognostiserade resultatet för helåret uppgick till +15,0 mnkr, vilket utgjorde en positiv avvikelse mot budget på 7,4 mnkr.

**Tomelilla
kommun**
Revisorerna

Verksamheternas totala prognostiserade budgetavvikelse uppgick till -6,9 mnkr. Negativa budgetunderskott konstaterades för Familjenämnden (-7,8).

Efter granskning av delårsrapporten bedömer vi att samtliga tre finansiella mål kommer att uppnås.

Kommunfullmäktige har för 2019 beslutat om 51 mål. Uppföljningen av målen indikerar att 44 av 51 (ca 86 %) mål förväntas helt eller delvis uppfyllas vid räkenskapsårets slut. Tre av 51 verksamhetsmål (6 %) förväntas ej uppnås. Övriga bedöms inte vara möjliga/aktuella att följa upp.

Granskningen visade att delårsbokslutet i alla väsentliga delar var korrekt upprättat och visade en rättvisande bild av kommunens ställning och resultat. Det återfanns inget som indikerade på annat än att verksamheten allmänt sett har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Fördjupade granskningar

Under året har den grundläggande granskning kompletterats med fördjupade granskningar, till vilka sakkunniga biträden anlåtats. Revisorerna har även deltagit vid intervjuer tillhörande de fördjupade granskningarna. Följande granskningar har genomförts:

- Granskning av kommunens kontroll vid avyttring av inventarier
- Granskning av intern kontroll
- Granskning av måltidsverkstan
- Granskning av bygglovsprocessen

Granskning av kommunens kontroll vid avyttring av inventarier

Granskningens syfte var att bedöma i vilken mån det finns ett ändamålsenligt skydd mot oegentligheter i form av tillräckliga kontrollfunktioner avseende avyttring i Tomelilla kommun.

Vår sammanfattande bedömning var att Tomelilla kommun till viss del arbetar ändamålsenligt gällande avyttringar av lös egendom/inventarier. Vi grundade vår bedömning på att vi inte har mottagit någon information som styrker att en uppföljning sker av avyttringar. Avyttringar har inte heller varit en del av kommunens riskanalys för 2017–2019. Kommunens arbete med intern kontroll bedömer vi inte vara tillräckligt. Vi noterade dock att det finns en medvetenhet utifrån det arbete som har initierats under 2019, samt att beslutad internkontrollplan följer vedertagen modell.

Vi bedömde därför att arbetet kan förbättras, särskilt då ett fungerande skydd mot otillbörlig eller felaktiga avyttring av tillgångar ytterst handlar om att upprätthålla allmänhetens förtroende för kommunen.

**Tomelilla
kommun**
Revisorerna

Utifrån granskningsresultatet rekommenderade vi kommunstyrelsen:

- ▶ att tillse att dokumenterade rutiner för avyttring förtydligas, särskilt avseende förfarandet vid extern försäljning, hur behovsavstämning ska ske mellan verksamheter, samt avseende dokumentering och diarieföring av olika moment
- ▶ att säkerställa att genomförda avyttringar bokförs på samma sätt, samt
- ▶ att säkerställa att uppföljning avseende rutinefterlevnad genomförs.

Granskning av intern kontroll

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsens och nämndernas arbete med intern kontroll kan bedömas vara ändamålsenlig. Granskningen avsåg kommunstyrelsen, familjenämnden, vård- och omsorgsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och Tomelilla-Ystad-Sjöbo överförmyndarnämnden. Med anledning av att de två sistnämnda nämnderna är nya från januari 2019 gick det inte att göra någon uppföljning för 2018 års intern kontroll.

Vår sammanfattande bedömning var att kommunstyrelsens och nämndernas arbete med intern kontroll inte var fullt ut ändamålsenligt. Vi ansåg bland annat att arbetet med riskanalyserna kan förbättras genom att öka antalet identifierade risker i verksamheten.

Vi bedömde vidare att nämnderna och kommunstyrelsen inte fullt ut följer reglementet vad gäller valet av kontrollmoment som ingår i deras internkontrollplaner. Vidare ansåg vi att dokumentation kring genomförda kontroller vid uppföljningen som lämnas till kommunstyrelsen och nämnderna inte är tillräckligt utförliga.

Vi rekommenderade kommunstyrelsen och samtliga nämnder att:

- ▶ tillse att det genomförs en heltäckande risk- och väsentlighetsanalys,
- ▶ stärka sin bevakning av internkontrollarbetet under året så att kontroller sker kontinuerligt och att återrapportering av genomförda kontroller sker, samt
- ▶ involvera sig i risk- och väsentlighetsbedömningen.

Vidare rekommenderade vi kommunstyrelsen att:

- ▶ upprätta riktlinjer för riskbedömning, dokumentation av genomförda kontrollmoment och säkerställa att dessa efterlevs.

Granskning av måltidsverkstan

Granskningens syfte var att bedöma om kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden bedriver en ändamålsenlig måltidsverksamhet för kommunens brukare och elever.

Vår sammanfattande bedömning var att det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning i måltidsverkstans organisation vad gäller den dagliga verksamheten. Under kommunstyrelsen uppfattades inte ansvarsfördelningen som tydlig i och med att måltidsverkstans verksamhetschef arbetade under kultur- och fritidsnämnden samtidigt som kommunstyrelsen

**Tomelilla
kommun**
Revisorerna

var ansvarig för måltidsverkstan. Efter bytet till samhällsbyggnadsnämnden uppfattades styrningen kunna ha bättre förutsättningar eftersom måltidsverkstans verksamhetschef arbetar under samma nämnd som måltidschefen. Under kommunstyrelsens ledning har uppföljningen av måltidsverkstan inte varit regelbunden. Hur detta fungerar under samhällsbyggnadsnämnden är ännu för tidigt att uttala sig om.

Vad gäller kommunstyrelsens uppföljning av verksamhetens hantering av måltidsgästernas synpunkter ansåg vi att den skulle kunna förbättras genom att den dokumenteras. Dokumentering av hur synpunkterna bidrar till ändringar i matsedeln skulle förenkla uppföljningen av densamma.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderade vi samhällsbyggnadsnämnden att:

- ▶ inkludera verksamheten i nämndens mål och uppföljning, samt
- ▶ dokumentera resultatet av måltidsgästernas synpunkter och vilka åtgärder som vidtas med anledning av detta.

Granskning av bygglovsprocessen

Granskningen syfte har varit att bedöm om byggnadsnämnden bedriver en ändamålsenlig verksamhet rörande bygglovshandläggning i enlighet med plan- och bygglagen.

Vår sammanfattande bedömning var att bygglovshandläggningen fungerar på ett till största del tillfredställande sätt. Trots detta ansåg vi att det finns vissa förbättringsområden inom bygglovsprocessen:

- ▶ Det föreligger en sårbarhet i organisationen på grund av att det råder brist på bygglovshandläggare. Denna brist riskerar att på sikt leda till att bygglovshandläggningen blir lidande.
- ▶ Delegationsordningen ansåg vi vara ineffektiv i sin nuvarande form eftersom att den ger delegation till namngivna tjänstepersoner istället för funktioner eftersom den behöver uppdateras vid varje personalförändring.
- ▶ Avseende kommunikation till allmänheten ansåg vi att det på grund av de JO-anmälningar som avser bygglovshandläggningen finns anledning att se över hur rutinerna kring kommunikationen till allmänheten samt utlämnande av handlingar hanteras i praktiken.
- ▶ Därtill konstaterade vi att det inte genomförs några brukarundersökningar i syfte att få in synpunkter gällande bygglovsprocessen. Allmänheten har istället möjlighet att lämna feedback på kommunens hemsida. Vi ansåg att det finns anledning att systematisera hur bygglovsenheten arbetar med inkomna synpunkter för att säkerställa att bygglovsenheten tar hänsyn till allmänhetens åsikter.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderade vi byggnadsnämnden att:

- ▶ se över organisationens resurser för att minska sårbarheten,

**Tomelilla
kommun**

Revisorerna

- ▶ se över delegationsordningens utformning, samt
- ▶ systematisera arbetet vad gäller inkomna synpunkter.

Uppföljning

Alla granskningar som genomförts skickas till granskad nämnd för svar. Alla nämnder har, i den mån revisionens tidsfrist för svar gått ut, svarat på de granskningar som genomförts och de rekommendationer som tillskrivits dem.

Övriga uppdrag

Revisorerna i Tomelilla kommun har både enskilt och i grupp utöver kommunuppdraget följande uppdrag:

- Lekmannarevisorer i Österlenhem AB och TIAB
- Ulla-Christina Lindberg revisor i Ökrab
- Birgit Johansson revisor i SÖRF
- Anita Ullmann revisor i Ystad-Österlenregionens miljöförbund
- Ulla-Christina Lindberg revisor och Birgit Johansson ersättare i Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tyge å
- Ulla-Christina Lindberg är revisorsersättare i Österlens vattenråd

Granskningsrapporter för ovanstående biläggs till revisionsberättelsen i den mån de är färdigställda.

Övrigt

Under revisionsåret har revisionen haft 12 ordinarie sammanträden. Under året har Ulla-Christina Lindberg varit sammankallande ordförande, Anita Ullmann 1:e vice ordförande (Fr o m 2020-05-06 då Lena Bottner entledigades från uppdraget) och Birgit Johansson 2:e vice ordförande. Erika Toft entledigades från sitt uppdrag som revisor 2019-09-23 och ersattes av Inger Johanson-Thor. Tomas Talik entledigades från sitt uppdrag som revisor 2019-12-16 och ersattes 2020-02-10 av Kaj Nilsson.

Revisorerna har samarbetat med övriga revisorer inom SÖSK. Samarbetet har inneburit samverkansmöten och utbildningstillfällen. Under 2019 har de förtroendevalda revisorerna biträttats av revisions- och konsultbyrån EY. De förtroendevalda revisorerna har varit på utbildning vid tre tillfällen.